

FAKTAARK OM KRÆFT OG ARBEJDSLIV

Opdateret februar 2025

Kontaktperson: Malene Lindgaard Kloster, mlk@cancer.dk - Kvalitet og Udvikling, Patientstøtte og Frivillig Indsats

Faktaarket er hovedsageligt baseret på tre undersøgelser/analyser fra 2023 samt på data fra Barometerundersøgelsen 2023 - del 2. Datakilder og metode er beskrevet nærmere i slutningen af dokumentet.

Antallet af mennesker, som lever med og efter kræft

- Mere end 396.000 mennesker i Danmark lever med eller efter kræft
Kilde: Sundhedsdatastyrelsen, 2023

Senfølger

- 70 % af mennesker i Danmark, som lever med eller efter kræft oplever senfølger
Kilde: Barometerundersøgelsen, 2023 – del 2

Kræft blandt mennesker i den erhvervsaktive alder

- 45 % (19.871 personer) af de mennesker i Danmark, som får kræft (44.229 personer) er i den erhvervsaktive alder (20-69 år)
- (Hvis den erhvervsaktive alder defineres som 20-64 år, er det 30 %)
Kilde: NORDCAN, 2023

Ændring i arbejdssituation

- 74 % af de adspurgte kræftpatienter er eller har været sygemeldt ifm. kræftsygdommen
- 23 % af kræftpatienter vurderer, at kræftsygdommen har påvirket deres arbejdssituation lidt eller meget negativt
Kilde: Barometerundersøgelsen, 2023 – del 2

Pension

- Personer som lever med eller efter kræft har ikke en øget sandsynlighed for at gå på pension sammenlignet med en køns og alder matchet baggrundskohorte.
Kilde: Registeranalyse af arbejdsmarkedstilnytning, 2023

Førtidspension

- Personer som lever med eller efter kræft har to gange så høj sandsynlighed for at komme på førtidspension sammenlignet med en køns og alder matchet baggrundskohorte.
Kilde: Registeranalyse af arbejdsmarkedstilnytning, 2023

Beskæftigelse på særlige vilkår

- Personer som lever med eller efter kræft har knap tre gange så høj sandsynlighed for at være beskæftiget på særlige vilkår (fleksjob, skånejob, servicejob, rotationsvikar, revalidering eller jobafklaring) sammenlignet med en køns og alder matchet baggrundskohorte.
Kilde: Registeranalyse af arbejdsmarkedstilnytning, 2023

Sygedagpenge

- 31,5 % af de personer der bliver diagnosticeret med kræft i perioden 2014-2018 modtog sygedagpenge i ugen for diagnose, til sammenligning var det 3,3 % af den køns og alder matchet baggrundskohorte, der modtog sygedagpenge
- Personer som lever med eller efter kræft har knap seks gange så høj sandsynlighed for at modtage sygedagpenge inden for det første år efter diagnose sammenlignet med baggrundskohorten
- Personer som lever med eller efter kræft har lige over fire gange så høj sandsynlighed for at modtage sygedagpenge inden for de første to år efter diagnose sammenlignet med baggrundskohorten

Kilde: Registeranalyse af arbejdsmarkedstilknytning, 2023

- 24 % oplevede at deres sygedagpenge stoppede før de var klar til at vende tilbage til arbejdet
- 39 % forstod ikke begrundelsen for, at deres sygedagpenge stoppede

Kilde: Brugerpanelsundersøgelse om arbejdsliv, 2023

Helbredsattester

- 56 % ved ikke hvad der står i deres nyeste helbredsattest
- Blandt dem, der ved hvad der står i deres nyeste helbredsattest, forstår 97 % det, der står i den

Kilde: Brugerpanelsundersøgelse om arbejdsliv, 2023

Behov for rådgivning

- 62 % af kræftpatienterne har under deres sygdomsforløb haft behov for at få viden eller rådgivning om deres arbejdsliv
- 57 % af de pårørende har under deres nærtståendes kræftsygdomsforløb haft behov for at få viden eller rådgivning om deres eget arbejdsliv

Kilde: Brugerpanelsundersøgelse om arbejdsliv, 2023

- 50 % har efter behandlingen var afsluttet haft behov for rådgivning om arbejdsmæssige forhold
- 44 % har efter behandlingen var afsluttet haft behov for rådgivning om økonomiske forhold (som f.eks. sygedagpenge)
- 48 % har i mindre grad eller slet ikke fået den rådgivning, som de havde behov for i fht. arbejdsmæssige forhold (sygemelding, nedsat tid etc.)
- 58 % har i mindre grad eller slet ikke fået den rådgivning, som de havde behov for i fht. økonomiske forhold (sygedagpenge, forsikring, pension etc.)

Kilde: Barometerundersøgelsen, 2023 – del 2

- Patienter med lav indkomst har lavere sandsynlighed for at få den rådgivning, som de havde behov for ift. arbejdsmæssige og økonomiske forhold

Kilde: Temaanalyse kræftpatienters arbejdsliv, 2023

Mødet med jobcentret

- 68 % har været i kontakt med jobcentret i forbindelse med deres kræftsygdom
- 64 % af de kræftpatienter, der har været i kontakt med jobcentret, har overordnet set haft en god eller rigtig god oplevelse i mødet med jobcentret. 31 % har overordnet set haft en dårlig oplevelse.
- 51 % har i mindre grad eller slet ikke fået den rådgivning, de har haft behov for ift. afklaring af arbejdsevne
- 60 % synes, at det personale, de har været i kontakt med i jobcenteret, har manglet viden om senfølgers betydning for deres arbejdssituation

Kilde: Brugerpanelsundersøgelse om arbejdsliv, 2023

Tilbagevenden til arbejdslivet

- 17 % følte sig i mindre grad eller slet ikke klar til at vende tilbage til deres arbejde, da de gjorde det
- Kræftpatienter, der ikke har fået deres behov for hjælp til fysiske senfølger mødt, har 2,5 gange større sandsynlighed for ikke at føle sig klar til at vende tilbage på arbejde på det tidspunkt, de gjorde.

Kilde: Temaanalyse kræftpatienters arbejdsliv, 2023

- 22 % har følt sig presset til at genoptage arbejdet
  - Af dem har 46 % følt sig presset af jobcentret
  - Af dem har 34 % har følt sig presset af sin arbejdsgiver

Kilde: Barometerundersøgelsen, 2023 – del 2

- Kræftpatienter med senfølger har dobbelt så stor sandsynlighed for at opleve sig presset tilbage på arbejde sammenlignet med kræftpatienter uden senfølger.

Kilde: Temaanalyse kræftpatienters arbejdsliv, 2023

DATAKILDER OG METODE

Registeranalyse af arbejdsmarkedstilknnytning, 2023

Formålet med undersøgelsen var at vurdere kræftpatienters arbejdsmarkedstilknnytning efter diagnose i forhold til den generelle arbejdsmarkedstilknnytning i den danske befolkning.

Undersøgelsen var et registerbaseret case-cohorte studie. Personer med en første kræftdiagnose i årene 2014-2018, som var 30-65 år på diagnosetidspunktet, og som ikke modtog førtidspension, pension eller SU i ugen for diagnose/match, blev sammenlignet/matchet med kræft-fri baggrundskohorte (fra den alderssvarende danske befolkning i samme periode). Der var 46.786 i kræftkohorten og 241.469 i den kræftfri-kohorte.

Vi fulgte studiepopulationen fra diagnose/match til: kræftdiagnose for baggrundskohorten, død, udvandring eller 31.12.19 alt efter hvad der kommer først. Og så på udfald for arbejdsmarkedstilknnytning: pension, førtidspension, beskæftigelse på særlige vilkår (fleksjob, skånejob, servicejob, rotationsvikar, revalidering og jobafklaring), og sygedagpenge. Vi fulgte studiepopulationen over tid ved brug af Poisson regressioner. Disse analyser gav os et mål for den relative forskel imellem kræftkohorten og baggrundskohorten, opgivet i rateratioer. Rateratioer blev justeret for køn, alder, diagnose-/match-år, sambostatus, oprindelsesland, kommunestatus, uddannelse, indkomst året før og Charlsons komorbiditetsindeks.

Barometerundersøgelsen, 2019 og Temaanalyse om arbejdsliv, 2023

Barometerundersøgelsen fra 2017 og 2019 er spørgeskemaundersøgelser, der undersøger patienternes oplevelser med udredning og behandling 4-7 måneder efter diagnosen, og deres oplevelser med efter- og opfølgingsforløbet 2-2,5 år efter diagnosen. Temaanalysen om arbejdsliv er en uddybende analyse af udvalgte spørgsmål fra Barometerundersøgelsen 2017 og 2019.

Studiepopulationen for Barometerundersøgelsen i 2017 bestod af 10.445 kræftpatienter, hvoraf 5.389 (52%) besvarede undersøgelsen. I 2019 fik den samme patientgruppe et nyt spørgeskema, hvor 3.153 (73%) patienter besvarede skemaet.

I temaanalysen blev nogle respondenter ekskluderet, således at populationen bestod af i alt 1.698 respondenter fra 2017 skemaet og 894 fra 2019 skemaet. Ekskluderet blev respondenter, der var på pension/førtidspension/efterløn/andet eller hvor mindst én baggrundsvariabel manglede.

Brugerpanelsundersøgelse om arbejdsliv, 2023

Spørgeskemaundersøgelsen blev udsendt til 791 kræftpatienter og pårørende i Kræftens Bekæmpelses digitale brugerpanel i marts 2023. I alt deltog 254 kræftpatienter og 35 pårørende, som passede ind i målgruppen, hvis de ikke var på pension, førtidspension eller efterløn i tiden op til kræftdiagnosen.

Resultaterne fra undersøgelsen skal fortolkes med en vis forsigtighed, da der er relativt få deltagere og det derfor ikke kan generaliseres til alle kræftpatienter og pårørende. Undersøgelsens resultater skal således ses som en pejling/tendens. Det er vigtigt at være opmærksom på, at Kræftens Bekæmpelses digitale brugerpanel har en overrepræsentation af blandt andet kvinder og informanter med en videregående uddannelse.

Barometerundersøgelsen 2023 – del 2

Kræftens Bekæmpelses Barometerundersøgelser er store, nationale spørgeskemaundersøgelser, der afdækker patienternes behov og oplevelser i hele kræftforløbet. De nuværende barometerundersøgelser er opdelt i to dele.

- Del 1 har fokus på udredning og behandlingsforløbet, og patienterne har modtaget spørgeskemaet 4-8 måneder efter deres kræftdiagnose. Målpopulationen i Del 1-undersøgelsen bestod af 6.884 kræftpatienter, hvoraf 3070 (45 %) svarede på spørgeskemaet.
- Del 2 har fokus på opfølgings- og efterforløbet, og patienterne modtaget spørgeskemaet 2-2,5 år efter deres kræftdiagnose. Målpopulationen var 7.350 kræftpatienter, hvoraf 3.232 (46 %) svarede på spørgeskemaet.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at de enlige, de yngre, de ældste og visse kræftformer er underrepræsenteret blandt deltagere i Barometerundersøgelsen samt at Barometerundersøgelsen hyppigst besvares af de patienter, der er mest ressourcestærke og ikke er hårdest ramt af deres kræftforløb. Derfor kan tallene for fx hvor mange der har behov for hjælp se lavere ud, end hvis det var baseret på hele populationen af kræftpatienter i Danmark. Læs mere og find de fulde rapporter her: <https://www.cancer.dk/om-os/det-arbejder-vi-for/barometerundersogelsen/>